

“Bir Teknik Adamın Hikayesi”

Samet Sadi ATICI

İsmail Kartal - Bir Teknik Adamın Defteri

Ben İsmail Kartal. Futbolu bir oyundan çok, bir karakter meselesi olarak gördüm hep. Saha çizgilerinin içinde kazanılan her metre, insanın kendiyle yaptığı mücadelenin yansımasıydı bana göre. Bu satırları bir kupa parıltısını anlatmak için değil; ter, sabır, yalnızlık ve inatla yoğrulmuş bir yolculuğu kayda geçirmek için yazıyorum.

Çocukluğumun Sahası

Sokak aralarında başlayan hikâyem, topun ayağıma her değdiğinde bana bir şeyler fısıldamasıyla şekillendi. Kazanmak güzeldi ama öğrenmek daha güzeldi. Kaybettiğim günlerde eve sessiz döner, ertesi gün neyi farklı yapacağımı düşünürdüm. O günlerden bana kalan en büyük ders şuydu: Futbol, hatayı affeder; ama tekrarı affetmez.

Fenerbahçe'ye Giden Yol

Fenerbahçe benim için bir kulüpten fazlasıydı. Bir sorumluluk, bir emanet... Sarı-lacivert renkleri giydiğimde omuzlarıma yüklenen ağırlığı hissettim. Oyuncu olarak, sonra yardımcı antrenör ve nihayet teknik direktör olarak... Her rolde aynı soruyu sordum kendime: "Bu arma bugün benden ne istiyor?"

Cevap çoğu zaman basitti ama uygulaması zordu: Disiplin, cesaret ve plan.

Teknik Direktörlük: Yalnız Bir Meslek

Kenarda durduğunuzu sanırlar. Oysa teknik direktörlük, geceleri uykusuz geçen bir meslektir. Rakibin zaaflarını ezberlerken kendi takımınızın kırılganlıklarını da bilirsiniz. Bir oyuncunun gözündeki tereddüdü, tribünün homurtusunu, medyanın sabırsızlığını... Hepsi aynı anda üzerinize gelir.

Ben detaylara inandım. Çalışmaya, tekrar etmeye, vazgeçmemeye... Bazen doğruyu yaptığınızı bilirsiniz ama sonucu hemen gelmez. İşte o anlarda karakter konuşur. Ben kalmayı seçtim. İnandığım yoldan sapmamayı.

Eleştiriler ve Sessizlik

Hakkımda çok şey söylendi. Kimi zaman fazla savunmacı, kimi zaman fazla inatçı... Dinledim. Not aldım. Ama direksiyonu kimseye bırakmadım. Çünkü bu yolculuğun bedelini ben ödüyordum. Başarıyı da başarısızlığı da üstlenmek zorundaydım.

Sessiz kaldığım anlar oldu. O sessizlik korkudan değil; saygıdandı. Futbola, armaya, oyuncularına saygıdan.

Oyuncularım

Bir teknik adam için oyuncular, satranç taşları değildir. Onlar insandır. Her birinin hikâyesi, derdi, beklentisi vardır. Onlarla konuşmayı, dinlemeyi öğrendim. Sahaya yansıyan şey, çoğu zaman soyunma odasında kurulan bağıdır.

Kazandığımız maçlarda alkış onların, kaybettiğimizde sorumluluk benimdi. Bu dengeyi korumak, liderliğin özüdür.

Futbol Felsefem

Benim futbolum koşar, mücadele eder, aklını kullanır. Planlıdır ama esnektir. Rakibe saygılıdır ama korkmaz. Gerektiğinde savunur, gerektiğinde cesurca hücum eder. Çünkü futbol tek renkten ibaret değildir; gri alanları okumayı bilen kazanır.

Yolun Sonu Değil

Bu bir son değil. Ben hâlâ öğreniyorum. Hâlâ defterime notlar alıyorum. Çünkü futbol, insanı diri tutan bir öğretmendir. Bugün kenarda olsam da yarın sahaya dönebilirim. Önemli olan, adımın önüne yazılan unvanlar değil; arkamda bırakacağım duruştur.

Bu kitap, bir teknik adamın kendine tuttuğu aynadır. Ben baktım. Eksiklerimi de gördüm, doğrularımı da. Ve yoluma devam ediyorum.

Kırılma Anları

Hayatımda bazı anlar vardır ki doksan dakika sürmez; bir bakış, bir karar, bir suskunluk kadar kısadır ama etkisi yıllarca devam eder.

Fenerbahçe'de teknik direktörlük yaptığım dönemlerde bu anları çok yaşadım. Bir oyuncuyu kulübeye almak, bir sistemi değiştirmek, bir maçtan sonra kameraların karşısına çıkıp tek başıma durmak... O anlarda arkamda kim var diye bakmazsınız. Çünkü liderlik, arkaya bakmadan yürüyebilme cesaretidir.

Derbiler ve Baskı

Derbi haftaları benim için sadece taktik değil, psikoloji haftasıydı. Oyuncuların gözlerine bakar, nabızlarını ölçerdim. Kim hazır, kim korkuyor, kim kendini aşmaya yakın... Derbilerde kazandığınızda kahraman, kaybettiğinizde hedef olursunuz. Ben ikisini de yaşadım. Ama hiçbir zaman duygularımla hareket etmedim. Çünkü duygularla kazanılan maçlar vardır ama duygularla kurulan sezonlar çöker.

Medya ve Algı

Sahada yaptığınız her şey, sahanın dışında yeniden yazılır. Benim sözlerim bazen kesildi, bazen çarpıtıldı. Ama kendime şunu söyledim: "Sen işini yap, gürültü geçer." Medya ile savaşmadım. Çünkü futbolda en tehlikeli şey, aynaya bakmayı bırakmaktır.

Taraftar

Taraftar... Onlar olmadan bu hikâye eksik kalır. Bazen beni eleştirdiler, bazen sahiplendiler. Ama şunu biliyorum: Fenerbahçe taraftarı samimiyeti hisseder. Sahada mücadele varsa, hatayı affeder. Ben her maçta o mücadeleyi vermeye yemin ettim.

Gelecek

Bugün geriye dönüp baktığımda şunu görüyorum: Kupalar gelir gider, isimler değişir ama duruş kalır. Benim mirasım; çalışkanlık, sadakat ve vazgeçmemek olacak. Yarın yeniden kenarda olursam, yine aynı ceketle, aynı inatla çıkacağım.

Bu defter kapanmadı. Sadece yeni bir sayfa açıldı.

Futbolcu Günlerim: Sahayı Öğrenmek

Futbolcu olduğum yıllar, bugün anlattığım her şeyin temelidir. Saha içindeki her nefes, her ikili mücadele, her kaybedilen top bana bir dil öğretti. Oyunun dili... Rakibin bir adım önce ne yapacağını, takım arkadaşının neye ihtiyacı olduğunu, tribünün sabrının ne zaman tükendiğini o yıllarda öğrendim. Futbolcu olarak hata yaptım, oyundan düştüm, bazen alkışlandım, bazen yuhalandım. Ama şunu fark ettim: Sahada kalmanın tek yolu, oyuna sadık kalmaktır.

O günlerde defter tutmaya başladım. Antrenmanlardan sonra notlar aldım. Hangi düzen neden bozuldu, hangi baskı işe yaradı, hangi oyuncu hangi rolde daha huzurluydu... Futbolcu arkadaşlarım bunu garip bulurdu. Ben ise geleceğe çalıştığımı biliyordum.

Yardımcı Antrenörlük: Gölgeden Görmek

Teknik ekibe adım attığımda, futbolun görünmeyen yüzüyle tanıştım. Yardımcı antrenörlük, susmayı öğrenme sanatıdır. Her şeyi görürsünüz ama her şeyi söylemezsiniz. Takım kazanırken arka plandasınızdır, kaybederken ön safta durursunuz. Ben bu rolde sabrı öğrendim.

Antrenman planları, video analizleri, rakip raporları... Gece yaralarına kadar süren çalışmalar... Bir teknik direktörün bir cümlesinin arkasında kaç saatlik emek olduğunu orada anladım. Aynı zamanda insan yönetimini... Bir oyuncunun morali bozuksa bunu fark etmek, diğerinin egosunu dengelemek, kulübedeki adaleti korumak.

Teknik Direktörlüğe Geçiş: Ateşin Ortası

Ve bir gün ateşin ortasına çağrıldım. Teknik direktörlük koltuğu dışarıdan güçlü görünür ama içi yalnızlıktır. Karar verirken kimse yanınızda değildir. Kazanırsanız herkes sizinle, kaybederseniz herkes karşınızdadır.

İlk gün kendime bir söz verdim: Popülist olmayacağım. Kısa vadeli alkışlar için uzun vadeli doğruları feda etmeyeceğim. Sistem kurdum, disiplin koydum, net oldum. Herkes mutlu olmadı. Ama bir takım herkes mutlu olsun diye yönetilmez; doğru olsun diye yönetilir.

Büyük Maçlar ve İnce Çizgiler

Derbiler... Futbolun sinir uçları. Bir hamleyle kahraman, bir hamleyle suçlu olursunuz. Bazen üçlü savunma dediler, bazen neden hücum etmedin... Oysa kimse maçtan önceki haftayı, oyuncunun içindeki fırtınayı, sakatlık riskini bilmez. Ben bildim ve karar verdim.

Hakem kararları, kaçan goller, direktten dönen topolar... Futbolun adaleti yoktur ama hafızası vardır. O hafıza bazen size borçlanır, bazen sizden alır.

Eleştirilerle Yaşamak

En zor olanı buydu. Sessiz kalmak. Kendini savunabilecekken susmak. Çünkü savunma yaptığınızda, odağı futboldan kendinize çekersiniz. Ben odağın oyunda kalmasını istedim.

Ama şunu da itiraf edeyim: İnsanım. Bazen eve gittiğimde televizyonu kapattım. Telefonu sessize aldım. Aynaya baktım ve kendime sordum: "Doğru yolda mısınız?" Cevabım çoğu zaman evetti.

Oyuncular ve Soyunma Odası

Soyunma odası kutsal bir yerdir. Orada bağırmak kolaydır ama inşa etmek zordur. Ben bağırmaktan çok anlatmayı seçtim. Oyuncularımın arkasında durdum. Çünkü bir teknik direktör oyuncusunu korumazsa, oyun çöker.

Gençlere şans verdim. Tecrübelilere sorumluluk verdim. Adaleti kaybetmemeye çalıştım. Bazen kırılanlar oldu. Ama futbol kırılğan bir meslektir.

Bugün: Kenarın Bir Adım Gerisi

Şu an sahaya bir adım geriden bakıyorum. Kenarda olmasam da oyunun içindeyim. Maç izlerken hâlâ not alıyorum. Futbol değişiyor, hızlanıyor ama öz aynı kalıyor: Doğru karar, doğru zamanda.

Artık daha sakinim. Daha seçiciyim. Ne istediğimi biliyorum. Bir gün yeniden kulübede olursam, bu tecrübelerin hepsiyle döneceğim. Daha az konuşarak, daha net anlatarak.

Son Söz

Benim hikâyem inişli çıkışlı olabilir. Ama çizgisi nettir. Çalışmak, sadakat ve karakter. Futbol bana bunu öğretti. Teknik direktörlük bunu sınavı. Bugün ise bunu taşıyorum.

Bu bir veda değil. Bu, hazır olma hâlidir.

Son Söz

Benim hikâyem inişli çıkışlı olabilir. Ama çizgisi nettir. Çalışmak, sadakat ve karakter. Futbol bana bunu öğretti. Teknik direktörlük bunu sınavı. Bugün ise bunu taşıyorum.

Bu bir veda değil. Bu, hazır olma hâlidir.

— İsmail Kartal

Sessiz Sezon: Beklemek ve Hazırlanmak

Bazı sezonlar vardır, fikstürde yer almaz. Maç günü yoktur ama hazırlık hiç bitmez. Ben o sezonları sessiz geçirdim. Sabah erken kalktım, antrenman planı yazar gibi gün planı yaptım. Avrupa liglerini izledim, değişen oyun hızını not aldım. Pres tetiklerini, yarı alan tuzaklarını,

beklerin iç koridora girdiği yeni düzenleri... Futbol durmaz; kenarda olanın daha çok çalışması gerekir.

Futbolun Değişen Yüzü

Eskiden güç ve alan önemliydi; bugün zaman ve karar hızı. Oyuncunun iki dokunuşta çözmesi gereken problemler var artık. Ben de kendimi güncelledim. Analizi sadeleştirdim, mesajı kısalttım. Oyuncuya boğucu bilgi değil, doğru anahtar verdim. Çünkü modern futbolda oyuncu, anladığını oynar.

Gençlik ve Cesaret

Genç oyuncu cesaret ister. Ona güvenmediğiniz an, yetenek söner. Ben gençlere şans verirken hatayı da satın aldım. Tribün sabırsızdı ama ben sabırlıydım. Çünkü bir kulübün geleceği, bugünkü cesaretinde saklıdır.

Kriz Anları: Kararın Bedeli

Her teknik adam bir gün krizle tanışır. Benim krizlerim maçtan çok antrenmanda başladı. Bir oyuncunun düşen performansı, soyunma odasında yükselen fısıltı, basına sızan bir cümle... O anlarda sertleşmedim, netleştirdim. Kuralı değiştirmedim; uyguladım.

Liderlik Üzerine

Liderlik bağırarak değildir. Tutarlılıktır. Dün söylediğini bugün bozmazsan, takım sana inanır. Ben bunu benimsedim. Hata yaptığımda kabul ettim, ama panik yapmadım. Panik liderliği öldürür.

Yeniden Kenar

Bir gün yeniden kenara dönersem, bu defa daha hafif yürüyeceğim. Çünkü yüküm bilgi olacak, beklenti değil. Kazanmayı yine isteyeceğim ama kaybetmekten korkmayacağım. Korku, oyunu daraltır.

Futbolun Bana Öğrettikleri

Futbol bana şunu öğretti: İnsanlar sonucu konuşur, süreç karakteri gösterir. Ben süreci savundum. Bugün geriye baktığımda kupadan çok duruşumu görüyorum.

Epilog: Işıklar Sönünce

Stadın ışıkları söndüğünde, tribünler boşaldığında geriye sadece sessizlik kalır. O sessizlikte kendinle baş başa kalırsın. Ben o sessizlikten kaçmadım. Çünkü cevaplar oradadır.

Bu hikâye bitmedi. Sadece nefes aldı.

Kurşunlanma Gecesi

O gün futbol konuşarak yola çıktık. Maç bitmişti, analiz kafamda dönüyordu. Oyuncuların yorgunluğu, kaçan pozisyonlar, bir sonraki haftanın planı... Otobüs ilerlerken herkes kendi sessizliğine çekilmişti. Sonra bir an oldu. Kısa, sert ve anlaşılmaz bir an.

Bir ses... Ardından camın dağılışı. Zaman, olması gerekenden yavaş aktı. O saniyelerde taktik, puan, sıralama yoktu. Sadece insan vardı. Oyuncularım, şoförümüz... "Kimseye bir şey oldu mu?" sorusu dudaklarımdan refleksle döküldü.

Otobüs durdu. Korku bağırmadı, içeri çöktü. Ayağa kalktım. Sesimi yükseltmedim. Çünkü liderlik o an başlar. Herkesin yüzüne baktım. Hayattaydık. Bu yeterliydi.

O Gecedan Sonra

Gece bitmedi. Evde uyku yoktu. Televizyon kapalıydı ama zihnim açıktı. Futbolun bizi her şeyden korumadığını o gece anladım. Ailemi düşündüm. Oyuncuların ailelerini... Sorumluluk kelimesi o gece başka bir anlam kazandı.

Sabaha karşı defterimi açtım. İlk kez taktik yazmadım. Şunu not aldım: "İnsan hayatı, her sistemden önce gelir."

İlk Antrenman

Ertesi gün sahaya çıktığımızda herkes daha sessizdi. Top yine yuvarlandı ama ağırlığı vardı. Oyunculara uzun konuşma yapmadım. "Birbirinize daha yakın oynayın" dedim. Bu sadece saha içi bir talimat değildi.

O an anladım ki takım olmak, aynı formayı giymekten fazlasıdır. Aynı korkuyu paylaşıp dağılmamaktır.

İlk Maç

O olaydan sonraki ilk maç, kariyerimdeki en zor doksan dakikaydı. Kenarda dururken tribünü değil, yüzleri izledim. Her pas, her ikili mücadele bana şunu hatırlattı: Hayattayız ve devam ediyoruz.

Maç bittiğinde skor ne olursa olsun içimde tek bir duygu vardı: Şükür.

Değişim

Kurşunlanma gecesinden sonra daha sakin oldum. Medya gürültüsü azaldı. Hakem kararları eskisi kadar can yakmadı. Çünkü gerçek tehlikeyi gören insan, sahte krizlere kapılmaz.

Artık kazandığımda da kaybettüğimde de aynı cümleyi kuruyorum: “Yarın yine çalışacağız.”

Bugün

Bugün sahaya bir adım geriden bakıyorum. Kenarda olmasam da oyunun içindeyim. Maç izlerken hâlâ not alıyorum. Futbol değişiyor ama öz aynı: Doğru karar, doğru zamanda.

Daha seçiciyim. Daha sakinim. Bir gün yeniden kulübeye dönersem, bu yaşananların hepsiyle döneceğim.

Son Söz

Bu kitap bir başarı hikâyesi değil. Bu, ayakta kalma hikâyesi. Futbol bana çalışmayı öğretti. Hayat ise sabrı.

Değişim

Kurşunlanma gecesinden sonra değişim bir anda olmadı. Sessizce geldi. Önce uykular bölündü. Gece yarısı aynı sesle irkildiğim oldu; bir cam sesi, bir ani fren hissi... Gözümü açtığımda odadaydım ama zihnim hâlâ o otobüsteydi. Futbol adamıydım ama önce insandım. Bunu ilk kez bu kadar net hissettim.

Gündüzleri güçlü görünmek zorundaydım. Oyuncular bana bakıyordu. Kulüp bana bakıyordu. Evde ise suskunlaştım. Aynı sorular dönüp durdu: “Ya biri zarar görseydi?”, “Buna değer miydi?”, “Sınır nerede?” Bu soruların cevabı yoktu ama yüzleşmesi vardı.

Sahaya çıktığımda kalp atışımı daha çok hissettim. Kenarda dururken çevreyi daha sık süzdüğümü fark ettim. Bu korku değildi; tetikte olma hâliydi. İnsan bir kez kırılğanlığını gördü mü, dünyaya aynı gözle bakamıyor.

Zamanla şunu öğrendim: Psikolojik dayanıklılık, hiçbir şey olmamış gibi davranmak değildir. Olmuş olanla yaşamayı öğrenmektir. Ben de bunu yaptım. Konuşmadım ama bastırmadım. Kendi içimde kabul ettim.

Kendimle Hesaplaşma

O dönem defterime taktik yerine cümleler yazdım. “Kontrol edemediklerine takılma.” “Sorumluluk, korkuya rağmen devam edebilmektir.” Bunlar bir teknik direktörün değil, bir insanın notlarıydı.

Aileyle geçirilen zaman arttı. Futbol eve taşınmadı artık. Bir maç kaybedildiğinde dünya yıkılmadı. Kazanıldığında da abartılmadı. Denge dediğimiz şey, aslında ruh hâlidir.

Yeniden Güçlenmek

Aylar geçtikçe o gece zihnimde bir yara olmaktan çıktı, bir iz oldu. İzler acıtmaz ama hatırlatır. Ben de hatırladım. Her zor anda daha soğukkanlı oldum. Sesimi daha az yükselttim. Çünkü bağırarak, zayıflığın dışavurumudur.

Artık şunu biliyorum: Psikolojik güç, sertlik değil; sükûnettir. En büyük avantajım da bu oldu.

Bugün

Bugün sahaya bir adım geriden bakıyorum. Kenarda olmasam da oyunun içindeyim. Maç izlerken hâlâ not alıyorum. Futbol değişiyor ama öz aynı: Doğru karar, doğru zamanda.

Daha seçiciyim. Daha sakinim. Bir gün yeniden kulübeye dönersem, bu yaşananların hepsiyle döneceğim.

Mourinho’nun Gelişi

Bir sabah haberleri başkalarından önce okudum. İsim büyüktü, yankısı daha da büyüktü. José Mourinho... Futbol dünyasında bu tür isimler geldiğinde herkes susar, çünkü hikâyeye değişir. O an içimde iki duygu vardı: saygı ve kabulleniş. Saygı; çünkü futbola kattıkları ortada. Kabulleniş; çünkü bu oyunda duygular değil kararlar konuşur.

Telefon çaldığında sesler sakindi. Kimse bağırmadı. Kimse dramatize etmedi. Ama kelimelerin arasında gerçek vardı: Yol ayrımı. Bir teknik direktör için en zor an, yaptığı işin tartışılmadığı; sadece yön değiştirildiği andır. O gün bunu yaşadım.

Kovulma

Kovulmak kelimesi serttir. İnsan kulağına değdiğinde kalpte yankı yapar. Ama ben bu kelimeyi içimde başka bir yere koydum. Çünkü kovulmak,

bazen başarısızlık değildir; bazen vitrin değişimidir. Yaptıklarım oradaydı. Puanlar, maçlar, emek... Hepsi dosyada duruyordu.

O gün tesislerden çıkarken arkamı dönüp bakmadım. Çünkü geçmişe bakarak ileri gidilmez. İçimde bir kırgınlık vardı, inkâr etmiyorum. Ama kin yoktu. Kin, insanı yavaşlatır.

Boşluk

Sonraki günler sessiz geçti. Telefon az çaldı. Bu sessizlikte insan kendi sesini daha net duyar. “Bitti mi?” sorusu geldi elbette. Ama cevap netti: Bitmedi. Çünkü ben hâlâ çalışıyordum. Zihnim sahadaydı. Notlar tutuluyor, maçlar izleniyor, analizler yapılıyordu. Teknik direktörlük, kontratla başlayıp biten bir meslek değildir; bir hâl meselesidir.

Persepolis Yolu

Teklif İran’dan geldiğinde coğrafya değişiyordu ama mesele aynıydı: İnşa etmek. Persepolis... Büyük tarih, büyük beklenti. Oraya gitmek bir kaçış değildi; meydan okumaydı. Yeni bir dil, yeni bir kültür, yeni bir baskı.

Uçağa bindiğimde şunu düşündüm: İnsan bazen kendi ülkesinde yabancılaşır; bazen yabancı bir ülkede kendini bulur. Persepolis’te ilk gün soyunma odasına girdiğimde gözlerde merak vardı. Ben de net konuştum. Basit, kısa, dürüst.

Yeniden Başlamak

İlk haftalar kolay olmadı. İletişim, alışkanlıklar, beklentiler... Ama futbolun dili evrenseldir. Sahada doğruyu yaptığınızda tercümeye gerek kalmaz. Oyuncularım bana baktı; ben onlara. Güven böyle kurulur.

Orada şunu öğrendim: İnsan bir kapı kapandığında arkasından ağıt yakmak yerine, önündeki kapıyı itmelidir. Ben de öyle yaptım.

Bugün

Bugün geriye baktığımda şunu görüyorum: Mourinho’nun gelişi, benim gidişim, Persepolis yolculuğu... Hepsi aynı çizginin parçaları. Futbol beni bir yerden alıp başka bir yere koydu ama özü değiştirmede.

Ben hâlâ aynıyım. Daha sakin, daha net, daha dayanıklı. Çünkü yaşadıklarım beni eksiltmedi; şekillendirdi.

— İsmail Kartal

Bugün sahaya bir adım geriden bakıyorum. Kenarda olmasam da oyunun içindeyim. Maç izlerken hâlâ not alıyorum. Futbol değişiyor ama öz aynı: Doğru karar, doğru zamanda.

Daha seçiciyim. Daha sakinim. Bir gün yeniden kulübeye dönersem, bu yaşananların hepsiyle döneceğim.

Son Söz

Bu kitap bir başarı hikâyesi değil. Bu, ayakta kalma hikâyesi. Futbol bana çalışmayı öğretti. Hayat ise sabrı.

Bu bir veda değil. Hazır olma hâli.

Boşluk

Sonraki günler sessiz geçti. Telefon az çaldı. Bu sessizlikte insan kendi sesini daha net duyar. “Bitti mi?” sorusu geldi elbette. Ama cevap netti: Bitmedi. Çünkü ben hâlâ çalışıyordum. Zihnim sahadaydı. Notlar tutuluyor, maçlar izleniyor, analizler yapılıyordu. Teknik direktörlük, kontratla başlayıp biten bir meslek değildir; bir hâl meselesidir.

Persepolis Yolu

Teklif İran’dan geldiğinde coğrafya değişiyordu ama mesele aynıydı: İnşa etmek. Persepolis... Büyük tarih, büyük beklenti. Oraya gitmek bir kaçış değildi; meydan okumaydı. Yeni bir dil, yeni bir kültür, yeni bir baskı.

Uçağa bindiğimde şunu düşündüm: İnsan bazen kendi ülkesinde yabancılaşır; bazen yabancı bir ülkede kendini bulur. Persepolis’te ilk gün soyunma odasına girdiğimde gözlerde merak vardı. Ben de net konuştum. Basit, kısa, dürüst.

Yeniden Başlamak

İlk haftalar kolay olmadı. İletişim, alışkanlıklar, beklentiler... Ama futbolun dili evrenseldir. Sahada doğruyu yaptığınızda tercümeye gerek kalmaz. Oyuncularım bana baktı; ben onlara. Güven böyle kurulur.

Orada şunu öğrendim: İnsan bir kapı kapandığında arkasından ağıt yakmak yerine, önündeki kapıyı itmelidir. Ben de öyle yaptım.

Bugün

Bugün geriye baktığımda şunu görüyorum: Mourinho'nun gelişi, benim gidişim, Persepolis yolculuğu... Hepsi aynı çizginin parçaları. Futbol beni bir yerden alıp başka bir yere koydu ama özü değıştirmedi.

Ben hâlâ aynıyım. Daha sakin, daha net, daha dayanıklı. Çünkü yaşadıklarım beni eksiltmedi; şekillendirdi.

— İsmail Kartal

Son Perde: Yol Ayrımı

Sabah erken uyandım. Telefon henüz çalmamıştı ama ben biliyordum. Futbol bazen insana haber vermeden konuşur. Perdeleri açtım. İstanbul aynıydı. Trafik, sesler, acele... Ama benim içimde bir şey eksilmişti. Sezon bitmişti, mücadele verilmişti, alın teri sahada kalmıştı. Yine de futbolda emek her zaman karşılık bulmaz; bazen sadece yer değıştirir.

José Mourinho'nun ismi masaya konulduğunda kimse bana bir şey sormadı. Zaten sormazlar. Büyük isimler geldiğinde hikâye yeniden yazılır. Benim adım o hikâyenin önceki sayfasında kaldı. İçimde bir öfke olmadı, sadece ağır bir sessizlik çöktü. İnsan en çok sessizlikte yoruluyor.

Kulüpten gelen telefon kısa sürdü. Resmîydi. Soğuktu. Futbol diliyle konuşulmuş bir vedaydı bu. "Teşekkür ederiz." Bu cümle bazen madalyadır, bazen de kapıdır. O gün kapıydı.

Tesislerden çıkarken adımlarımı yavaşlattım. Duvarlara, sahaya, boş tribünlere baktım. Her köşede bir anı vardı. Bir galibiyet sevinci, bir mağlubiyet gecesi, sabaha kadar süren analizler... Hepsi oradaydı ama artık bana ait değildi.

Eve döndüğümde kimseye bir şey anlatmadım. Televizyonu açmadım. Haberler zaten beni anlatıyordu. Ben sustum. Çünkü insan bazı yenilgileri sesle değil, zamanla atlatır.

Günler geçti. Telefon daha az çaldı. Futbol dünyasında sessizlik, insanın aynayla baş başa kalması demektir. Kendime sordum: "Bitti mi?" Cevap netti. Hayır. Çünkü ben hâlâ saha kenarında yürüyordum zihnimde. Tahtaya isimler yazıyor, oyunu durdurup yeniden başlatıyordum.

Derken Persepolis'ten gelen teklif masaya düştü. İran... Uzak gibi görünen ama futbola çok yakın bir yer. Büyük bir kulüp, büyük bir baskı. Kabul etmek kolay değildi. Ama şunu biliyordum: Yerimde sayarsam, kaybolurum. Yola çıkarsam, yenilenirim.

Uçağa bindiğimde İstanbul geride kaldı. Bulutların üstünde şunu düşündüm: İnsan bazen kendi ülkesinde anlaşılmaz, bazen yabancı bir

toprakta anlaşılır. Persepolis'te ilk gün soyunma odasına girdiğimde gözlerde soru vardı. Ben cevap vermedim. Çünkü cevap sahada verilir.

İlk antrenman zordu. Dil farklıydı, kültür farklıydı ama top aynıydı. Pas aynı pas, mücadele aynı mücadeleydi. Oyuncularım beni tarttı, ben onları. Güven böyle kurulur.

Geceleri yalnız kaldığımda İstanbul'u düşündüm. Kurşunlanan otobüsü, sessiz geceleri, yarım kalan cümleleri... Hepsi içimdeydi. Ama artık beni yaralamıyordu. Bir iz gibi duruyordu. Hatırlatıyor ama acıtmıyordu.

Aylar geçtikçe yeniden ayağa kalktım. Sesim daha sakindi, kararlarım daha netti. Çünkü hayatta en büyük güç bağırmak değil, ayakta kalabilmektir.

İlk haftalar zordu. Alışmak, kabul görmek, güven kazanmak... Ama ben sabırlıydım. Çünkü bu yoldan geçmişim. Antrenmanlar sertti, netti. Oyuncular yavaş yavaş değişti. Sahada birbirlerine bakışları değişti.

Yeniden Ayağa Kalkmak

Bir galibiyet geldi. Sonra bir tane daha. Tribünler doldu. Adımı farklı bir aksenle bağırdılar. O an anladım: Futbol insanı nerede olursa olsun yeniden inşa eder.

Ama bu sefer farklıydım. Daha sakin. Daha az öfkeli. Çünkü İstanbul'da kaybettiklerim bana bir şey kazandırmıştı. Kendimi.

Son İç Ses

Bugün kulübede otururken bazen geçmişi düşünüyorum. Mourinho'yu, ayrılığı, o masayı... Kırgın değilim. Futbol böyle bir oyun. Gelen olur, giden olur. Önemli olan giderken ne taşıdığın.

Ben yanımda şunu taşıyorum: Onurumu, emeğimi ve suskunluğumu.

Ayakkabılarımın altındaki ses, bana yıllardır aynı şeyi fısıldıyordu: Burası evin. Ama o gün farklıydı. Hava ağırdı, sanki gökyüzü bile konuşmaktan kaçınıyordu.

Mourinho ismi günlerdir kulaktan kulağa dolaşıyordu. Kimse yüksek sesle söylemiyordu ama suskunluk, cümlelerden daha netti. Büyük isimler geldiğinde, bazı hikâyeler sessizce kapanırdı. Benim hikâyem de o sabah kapanıyordu; kapağı yavaşça, kimseyi ürkütmeden.

Odada üç sandalye vardı. Ben oturdum. Karşımda tanıdık yüzler... Sesler yumuşaktı, kelimeler özenle seçilmişti. Ama futbolu bilen biri için tercümeye gerek yoktu. "Teşekkür ederiz." O iki kelime, bir sezonu,

uykusuz geceleri, kazanılan ve kaybedilen her şeyi tek hamlede geride bıraktı.

Ayağa kalktım. El sıkıştık. Kimse gözlerime uzun süre bakmadı. Asansörde yalnız kaldığımda aynaya baktım. Yüzümde öfke yoktu. Kırgınlık da yoktu. Sadece yorgun bir kabulleniş. Çünkü bazı yenilgiler sahada olmaz.

Boşluk Günleri

Ertesi sabah alarm çalmadı. İşte o an anladım. İnsan bazen gürültüyü kaybedince, iç sesini duymaya başlar. Günler geçtikçe zaman genişledi. Kahve soğudu, defter doldu. Sayfalarca yazdım ama tek bir maç oynanmadı.

Geceleri uyku bölündü. Kurşunlanma gecesi, bir film sahnesi gibi tekrar tekrar geldi. Camın patlama sesi... O an öğrendiğim bir şey vardı: Hayat, futboldan daha serttir. Şimdi bunu yeniden hissediyordum. Kontrol duygusu kaybolmuştu ama pes etmek hâlâ bir seçenek değildi.

Telefon ve Yol

Telefon çaldığında akşamüstüydü. Numara yabancıydı. Persepolis dediler. İran. Bir an durdum. Sonra içimden bir ses konuştu: Kaçma, git. Futbol bazen insanı uzaklara çağırır ki kendini yakından tanısin.

Valiz hazırlarken az eşya aldım. Çünkü bu yolculuk fazlalık kabul etmezdi. Uçakta pencereden baktım. İstanbul küçüldü. Ama içimde bir şey büyüyordu: Yeniden başlama ihtimali.

Tahran: Yeni Bir Sahne

Tahran beni sessiz karşıladı. Hava tozluymuş, tribünler meraklı. Oyuncularla ilk toplantıda konuşmadım. Tahtaya sadece iki kelime yazdım: "Disiplin" ve "İnanç". Çünkü bazı kavramlar tercüme edilmez.

İlk haftalar direnişti. Bana değil, kendilerine karşı. Sonra antrenmanlarda bakışlar değişti. Paslar hızlandı. Mücadele sertleşti. Bir takım, bir fikre dönüşmeye başladı.

Yeniden Doğmak

İlk galibiyetten sonra tribünlerde adım söylendi. Aksanı farklıydı ama duygu aynıydı. O an anladım: İnsan doğru yerde değil, doğru hâlde kazanır.

Bu defa bağırmadım. Daha az konuştum. Çünkü İstanbul'da ortalık daha bir farklıydı

Ben İsmail Kartal. Futbolu bir oyundan çok, bir karakter meselesi olarak gördüm hep. Bu defter; kupaların ışığını değil, kulübede ve hayatta sessizce verilen kararların ağırlığını anlatmak için tutuldu.

Çocukluğumun Sahası

Sokak aralarında başlayan hikâyemde top, sadece eğlence değildi. Kaybettiğim günlerde eve sessiz döner, kazandığım günlerde fazla konuşmazdım. O yaşlarda öğrendim: Futbol, hatayı affeder ama tekrarı affetmez.

Fenerbahçe ve Sorumluluk

Fenerbahçe benim için bir görevdi. Oyuncu oldum, yardımcı oldum, teknik direktör oldum. Her rolde aynı soruyu sordum: "Bu arma benden bugün ne istiyor?" Cevap çoğu zaman basitti ama bedeli ağırdı: Disiplin, cesaret ve sabır.

Teknik Direktörlük: Yalnızlık

Kenarda durduğunuzu sanırlar. Oysa teknik direktörlük geceleri uykusuz geçen bir yalnızlıktır. Bir oyuncunun gözündeki tereddüt, tribünün homurtusu, manşetlerin sabırsızlığı... Hepsi aynı anda üzerinize gelir. Ben bağırmadım. Detaya indim. Çünkü karakter, skor tabelasında değil, zor anda belli olur.

Kurşunlanma Gecesi

Otobüs ilerliyordu. Cam patladığında zaman durdu. O an taktik yoktu, futbol yoktu. Sadece insan vardı. Ayağa kalktım, sesimi yükseltmedim. Liderlik bazen bağırmamakla başlar.

O gece uyku yoktu. Defterimi açtım ve ilk kez taktik yazmadım: "İnsan hayatı, her sistemden önce gelir."

Psikolojik Kırılma

O geceden sonra her şey yavaşladı. Uykular bölündü. Gürültüye daha duyarlı oldum. Bu korku değildi; tetikte olma hâliydi. Güçlü görünmek zorundaydım ama içimde sessiz bir değişim vardı. Öğrendim ki psikolojik dayanıklılık, hiçbir şey olmamış gibi davranmak değil; olanla yaşamayı öğrenmektir.

Mourinho ve Ayrılık

Mourinho ismi ortaya çıktığında sessizlik büyüdü. Büyük isimler geldiğinde bazı hikâyeler sessizce kapanır. Bir masada söylenen “teşekkür ederiz” cümlesiyle görev bitti. Kin duymadım. Kırıldım ama susmayı seçtim. Çünkü bazı yenilgiler sahada olmaz.

İstanbul’dan Sonra: Boşluk

İstanbul’da her şey geride kaldığında asıl sınav başladı. Sabahlar sessizdi. Telefon az çalışıyordu. Ama ben bitmedim. Maç izledim, not aldım, düşündüm. Teknik direktörlük kontratla bitmez; zihinde devam eder.

Bu boşluk bana şunu öğretti: İnsan durduğunda kendini daha net görür.

Persepolis Yolu

Teklif İran’dan geldi. Persepolis. Gitmek kaçış değildi, yeniden ayağa kalkma denemesiydi. Yeni bir ülke, yeni bir baskı... Tahtaya iki kelime yazdım: Disiplin ve İnanç. Futbolun dili tercüme istemez.

Yeniden İnşa

İlk haftalar direnişti. Sonra bakışlar değişti, paslar hızlandı. İlk galibiyette tribünler adımı farklı bir aksanla söyledi. O an şunu anladım: İnsan doğru yerde değil, doğru hâlde kazanır.

Persepolis’te Son Gün

Her şey yolundayken çağrıldım. Yine kısa bir görüşme, yine nazik kelimeler. Bu defa yabancı bir dilde ama aynı anlamda: Yolun sonu. Kapıyı sert kapatmadım. Yorgundum ama tamamlanmış hissediyordum.

Dönüş ve Şimdi

İstanbul'a döndüğümde daha sade bir adamdım. Kupalar yoktu ama dolu bir defter vardı. Bugün erken kalkıyorum ama bir yere yetişmek için değil. Okumak, izlemek, düşünmek için.

Telefon masada duruyor. Çalmıyor diye eksik hissetmiyorum. Çünkü artık biliyorum: Her teklif bir davet değildir.

Bugünün İsmail Kartal'ı

Daha az öfkeliyim. Daha az ispat derdim var. Eğer bir gün yeniden çağrılırsam, sahaya daha hafif bir adımla çıkarım. Çünkü güç, sükûnettir.

Son Sayfa

Benim hikâyem kupalarla ölçülmedi. Dayanıklılıkla ölçüldü.

Bugün bir kulübede değilim ama hâlâ oyunun içindeyim.

Çünkü bazı adamlar bağırarak değil, kalarak hatırlanır.

Arka Kapak Yazısı

Bu kitap, kupaların değil; sessiz kalmayı seçen bir adamın hikâyesidir.

Bir kurşun gecesinden, söylenmeden yapılan vedalara... İstanbul'dan Tahran'a, oradan yeniden beklemeye uzanan bu roman; futbolun değil, insanın hikâyesini anlatır.

Bu bir başarı hikâyesi değildir. Bu, **dayanıklılığın** hikâyesidir.

